

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

P9_TA(2022)0238

Instrumentalizacja wymiaru sprawiedliwości jako narzędzie represji w Nikaragui

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie instrumentalizacji wymiaru sprawiedliwości jako narzędzia represji w Nikaragui (2022/2701(RSP))

(2022/C 493/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Nikaragui, w szczególności rezolucje z 16 grudnia 2021 r. ⁽¹⁾, 8 lipca 2021 r. ⁽²⁾, 8 października 2020 r., 19 grudnia 2019 r. ⁽³⁾, 14 marca 2019 r. ⁽⁴⁾ i 31 maja 2018 r. ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając oświadczenia złożone w imieniu UE przez wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa 15 sierpnia 2021 r., 8 listopada 2021 r. i 14 marca 2022 r.,
 - uwzględniając oświadczenia wysokiej komisarz ONZ ds. praw człowieka wygłoszone podczas 48. i 49. sesji Rady Praw Człowieka oraz jej roczne sprawozdanie z 7 marca 2022 r. na temat sytuacji w zakresie praw człowieka w Nikaragui,
 - uwzględniając oświadczenia Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka z 23 czerwca 2021 r., 20 listopada 2021 r. i 11 lutego 2022 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka z czerwca 2004 r. ze zmianami z 2008 r.,
 - uwzględniając Umowę ustanawiającą stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony (umowa o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Środkową),
 - uwzględniając rozporządzenia i decyzje Rady w sprawie środków ograniczających wprowadzonych z powodu poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka w Nikaragui,
 - uwzględniając Amerykańską konwencję praw człowieka z 1969 r. (pakt z San José),
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, oenzetowskie wzorcowe reguły minimalne traktowania więźniów (reguły Nelsona Mandeli), reguły ONZ dotyczące postępowania z kobietami skazanymi na karę pozbawienia wolności i środków nieizolacyjnych dla przestępców płci żeńskiej (reguły z Bangkoku) oraz konwencję wiedeńską,
 - uwzględniając rezolucję A/HRC/49/L.20 w sprawie propagowania i ochrony praw człowieka w Nikaragui przyjętą 31 marca 2022 r. przez Radę Praw Człowieka ONZ,
 - uwzględniając Konstytucję Republiki Nikaragui,
 - uwzględniając art. 144 ust 5 i art 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od kwietnia 2018 r. reżim Ortegi-Murillo wprowadza w Nikaragui system represji państwowych charakteryzujący się systemową bezkarnością za łamanie praw człowieka, upadkiem instytucji i praworządności oraz wdrażaniem – z wyraźnym przyzwoleniem wymiaru sprawiedliwości – zorganizowanej strategii, której celem jest uciszenie wszelkich głosów sprzeciwu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0513.

⁽²⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 204.

⁽³⁾ Dz.U. C 255 z 29.6.2021, s. 65.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 126.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 76 z 9.3.2020, s. 164.

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

- B. mając na uwadze, że od 2018 r. władze Nikaragui systematycznie i celowo więżą, nękają i zastraszają przeciwników politycznych, opozycję, przywódców studenckich i wiejskich, dziennikarzy, obrońców praw człowieka, przedstawicieli biznesu i artystów, którzy ciągle narażeni są na groźby śmierci, zastraszanie, kampanie zniesławiające w internecie, nękanie, inwigilację, napaści, prześladowanie sądowe i arbitralne pozbawienie wolności; mając na uwadze, że pomimo tych licznych zagrożeń dziennikarze i inni obrońcy praw człowieka nadal odgrywają zasadniczą rolę w monitorowaniu sytuacji w zakresie praw człowieka i wolności w Nikaragui;
- C. mając na uwadze, że w ostatnich latach reżim Ortegi-Murillo przyjmuje i wprowadza w życie coraz bardziej represyjne ramy regulacyjne;
- D. mając na uwadze, że według specjalnego mechanizmu monitorowania Nikaragui (MESENI) obecnie co najmniej 182 przeciwników politycznych jest przetrzymywanych w nieludzkich warunkach w więzieniach, w których nie przestrzega się międzynarodowych zobowiązań w zakresie praw człowieka, takich jak reguły Nelsona Mandeli; mając na uwadze, że siedmiu z tych więźniów politycznych było potencjalnymi kandydatami na prezydenta w wyborach w 2021 r.; mając na uwadze, że podczas pobytu w więzieniu krytycy reżimu nikaraguańskiego padają ofiarą systematycznych nadużyć, w tym nieludzkiego, upokarzającego i poniżającego traktowania równoznacznego z torturami, co doprowadziło do śmierci m.in. więźnia politycznego i byłego przywódcy rebeliantów Hugo Torresa; mając na uwadze, że władze Nikaragui nękają nie tylko więźniów politycznych, ale również ich rodziny i krewnych, którzy doznają prześladowań i groźb;
- E. mając na uwadze, że brak podziału władzy i pełna kontrola nad instytucjami ze strony reżimu nikaraguańskiego doprowadziły do podporządkowania sądownictwa i prokuratury woli reżimu, co zniweczyło praworządność, niezawisłość sądów i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a tym samym demokrację, i ma na celu ustanowienie w Nikaragui dyktatury;
- F. mając na uwadze, że po procesach za zamkniętymi drzwiami, niespełniających podstawowych gwarancji rzetelnego procesu sądowego, sądy nikaraguańskie orzekają o winie i wydają surowe wyroki skazujące za wszelkie głosy sprzeciwu;
- G. mając na uwadze, że sędziowie i prokuratorzy w tych procesach systematycznie dopuszczają się łamania sprawiedliwości proceduralnej; mając na uwadze, że prokuratura pogwałciła w publicznym oświadczeniu domniemanie niewinności;
- H. mając na uwadze, że ciągłe ataki i represje zmusiły tysiące Nikaraguańczyków do ucieczki z kraju; mając na uwadze, że obserwuje się podobne schematy represji, gdy nasilają się ataki na wolność słowa; mając na uwadze, że groźby kierowane przez prokuraturę wobec niektórych dziennikarzy i pracowników mediów skłoniły wielu z nich do opuszczenia Nikaragui i ubiegania się o ochronę;
- I. mając na uwadze, że w 2022 r. reżim Ortegi-Murillo zakazał działalności prawie 400 organizacjom non-profit, pozbawiając je statusu prawnego; mając na uwadze, że Kościół katolicki również padł ofiarą reżimu Ortegi-Murillo, podobnie jak m.in. Nikaraguańska Akademia Języka oraz członkowie społeczności tubylczych i innych grup mniejszościowych;
- J. mając na uwadze, że reżim Ortegi-Murillo pogwałcił prawo międzynarodowe, w szczególności konwencję wiedeńską, gdyż zajął szturmem siedzibę Organizacji Państw Amerykańskich, której kazano 25 kwietnia 2022 r. opuścić Nikaraguę;
- K. mając na uwadze, że w następstwie zdecydowanie popartej inicjatywy zorganizowanej przez społeczeństwo obywatelskie Rada Praw Człowieka ONZ powołała grupę ekspertów ds. praw człowieka w celu przeprowadzenia szczegółowych i niezależnych dochodzeń w sprawie wszystkich domniemanych naruszeń praw człowieka i nadużyć popełnionych od kwietnia 2018 r., w tym ich wymiaru płci; mając na uwadze, że zarówno UE, jak i USA nałożyły na Nikaraguę sankcje;
1. w najostrzejszych słowach potępia systematyczne represje wobec opozycyjnych partii politycznych, tłumienie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka i mediów, innych pracowników mediów, dziennikarzy, a także członków ich rodzin, studentów i członków Kościoła katolickiego, jak również utrzymującą się korupcję wśród urzędników reżimu nikaraguańskiego;

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

2. zdecydowanie potępia to, że Hugo Torres zmarł w areszcie;
3. potępia aresztowanie 1 czerwca 2022 r. księdza Manuela Salvadora Garcíi, który nadal przebywa w areszcie tymczasowym, i apeluje o jego natychmiastowe uwolnienie;
4. ponawia apel o natychmiastową ekstradycję Alessia Casimirriego do Włoch;
5. potępia mające miejsce w Nikaragui bezprawne zatrzymania, brak gwarancji rzetelnego procesu sądowego i nielegalne wyroki skazujące wobec więźniów politycznych; wzywa władze Nikaragui do ponownego zagwarantowania wszystkim Nikaraguańczykom możliwości pełnego korzystania z praw obywatelskich i politycznych, do zaprzestania prześladowań opozycji demokratycznej, przedstawicieli prasy i społeczeństwa obywatelskiego, do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia osób aresztowanych od kwietnia 2018 r., do unieważnienia wszystkich postępowań sądowych przeciwko nim oraz do umożliwienia bezpiecznego powrotu do domu wszystkim uchodźcom i wypędzonym;
6. wzywa do przywrócenia praworządności, podziału władzy oraz niezawisłości i bezstronności wymiaru sprawiedliwości, a także apeluje do władz publicznych o przestrzeganie kodeksu karnego i zasady domniemania niewinności oraz do zaprzestania kryminalizacji opozycji;
7. potępia niezgodne z prawem orzeczenia sądowe, które jedynie potwierdzają tendencje reżimu nikaraguańskiego do stosowania represji, oraz to, że sędziowie stali się narzędziem wywierania represji i są odpowiedzialni za naruszenia praw człowieka;
8. wzywa Unię Europejską do pociągnięcia do odpowiedzialności reżimu nikaraguańskiego, w szczególności jego sędziów, za represje w kraju i za wszczynanie postępowań sądowych przeciwko przedstawicielom opozycji i innym krytykom władzy; wzywa Radę, aby natychmiast wszczęła postępowanie w celu wpisania następujących sędziów na listę osób objętych sankcjami UE: Nadia Camila Tardencilla, Angel Jeancarlos Fernández González, Ulisa Yaoska Tapia Silva, Rosa Velia Baca Cardoza, Veronica Fiallos Moncada, Luden Martin Quiroz García, Karen Vanesa Chavarría, Felix Ernesto Salmerón Moreno, Nancy Aguirre Gudiel, William Irving Howard López, Erick Ramón Laguna Averruz, Melvin Leopoldo Vargas García, Irma Oralía Laguna Cruz i Rolando Sanarrusia (między innymi), a także sędziowie sądu apelacyjnego w Managui, którzy również brali udział w pozbawianiu praw procesowych i materialnych następujących, bezprawnie skazanych osób: Octavio Rothsschuh Andino, Ángela Dávila i Argentyna Solís;
9. zgodnie z art. 13 i 14 statutu rzymskiego apeluje do państw członkowskich i Rady Bezpieczeństwa ONZ o wszczęcie, na mocy art. 7 statutu rzymskiego, formalnego postępowania Międzynarodowego Trybunału Karnego przeciw Nikaragui i Danielowi Ortedze za zbrodnie przeciwko ludzkości;
10. wyraża poparcie dla obywateli Nikaragui, którzy pokojowo protestują przeciwko reżimowi Ortegi-Murillo; głęboko ubolewa, że od czasu represji w 2018 r. nie wszczęto żadnych postępowań sądowych w celu zapewnienia sprawiedliwości i zadośćuczynienia ofiarom poważnych naruszeń praw człowieka;
11. wzywa Nikaraguę do uchylecia uchwalanych od 2018 r. przepisów, które bez uzasadnienia ograniczają przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego i demokracji, w szczególności specjalnej ustawy o cyberprzestępczości (ustawa nr 1042), ustawy nr 1040 o uregulowaniach dotyczących obcych agentów oraz ustawy nr 1055 o ochronie praw ludu do niepodległości, suwerenności i samostanowienia na rzecz pokoju, a także apeluje o reformę kodeksu postępowania karnego; przypomina, że w świetle umowy o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Środkową Nikaragua musi nie tylko przestrzegać zasad praworządności, demokracji i praw człowieka, ale także je umacniać; ponawia swój apel o uruchomienie – w świetle obecnych okoliczności – klauzuli demokratycznej umowy o stowarzyszeniu;
12. podkreśla, że międzynarodowe organy działające na rzecz praw człowieka, w tym Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka i Międzypaństwowa Komisja Praw Człowieka, powinny uzyskać zezwolenie na wznowienie działalności w Nikaragui; ubolewa nad brakiem współpracy władz Nikaragui z regionalnymi i międzynarodowymi mechanizmami praw człowieka; apeluje, aby UE wsparła mandat trzech niezależnych członków grupy ekspertów ds. praw człowieka w Nikaragui powołanej niedawno przez Radę Praw Człowieka ONZ oraz by ściśle z nimi współpracowała w celu propagowania odpowiedzialności za pogwałcenia i naruszenia praw człowieka w Nikaragui;
13. potępia fakt, że do zaprzestania działalności w Nikaragui zmuszono prawie 400 organizacji pozarządowych, w tym Nikaraguańską Akademię Języka; wzywa władze Nikaragui, aby zaprzestały nieuzasadnionego zamykania organizacji pozarządowych i przywróciły osobowość prawną wszystkim organizacjom, partiom politycznym, uniwersytetom i mediom, które arbitralnie zamknięto, a także aby zwróciły wszystkie nielegalnie zajęte aktywa, dokumenty i sprzęt;

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

14. wyraża głębokie zaniepokojenie represjami wobec wolnych i niezależnych mediów, w wyniku których ponad 100 dziennikarzy musiało opuścić kraj;
 15. wzywa UE i jej państwa członkowskie do uważnego monitorowania sytuacji na miejscu za pośrednictwem swoich lokalnych przedstawicieli i ambasad w Nikaragui; wzywa delegaturę UE i państwa członkowskie posiadające misje dyplomatyczne w tym kraju do pełnego wdrożenia wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka, do udzielenia wszelkiego odpowiedniego wsparcia zatrzymanym obrońcom praw człowieka, łącznie z wizytami w więzieniach i monitorowaniem procesów sądowych, do publicznego informowania o nadużyciach wobec obrońców praw człowieka i niezależnych mediów oraz do wspierania ich pracy; wzywa delegaturę UE i państwa członkowskie, by wykorzystywały wszelkie dostępne instrumenty w celu zwiększenia wsparcia dla działań obrońców praw człowieka oraz, w stosownych przypadkach, ułatwiały wydawanie im wiz nadzwyczajnych i udzielały tymczasowego schronienia w państwach członkowskich UE ze względów humanitarnych;
 16. głęboko ubolewa, że przedstawiciele Nikaragui zagłosowali przeciwko wydaleniu Rosji z Rady Praw Człowieka ONZ w związku z aktami okrucieństwa popełnianymi przez siły zbrojne tego kraju podczas wojny w Ukrainie oraz że Nikaragua wstrzymała się od głosu podczas głosowania nad rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ ES-11/1 z 2 marca 2022 r., w której wyrażono ubolewanie z powodu napaści Rosji na Ukrainę i zażądano całkowitego wycofania sił rosyjskich;
 17. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządóm i parlamentóm państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Grupie z Limy, a także rządowi i parlamentowi Republiki Nikaragui.
-